

CO MĚ PŘIVEDLO K PSANÍ

Herečka **JANA BERNÁŠKOVÁ** o psaní erotických scén, ponižujícím natáčení zahraničních reklam a rolích v úspěšných seriálech *Ulice* a *Vyprávěj*.

Text: Martina Oplatková
Foto: David Neff

Jana Bernášková má na sobě šaty TIQE Petra Balvínová, děkujeme za zapůjčení.

Herečka Jana Bernášková, kterou proslavil seriál *Vyprávěj*, se představuje v úplně nové roli: jako spisovatelka. Při psaní své prvotiny *Jak přežít svého muže* zhusta čerpala z vlastních zkušeností – její hrdinka je také herečka a rovněž jejím prvním partnerem byl divadelní režisér a tím druhým je scenárista.

V civilu vypadá Jana Bernášková stále jako dívka, kterou známe ze seriálů, přestože už je matkou dvou dětí a čtyřicítka jí, jak s úsměvem přiznává, klepe na dveře. Velice snadno se rozpovídá a po chvíli máte pocit, že ji znáte snad odjakživa. Mluví hezkým spisovným jazykem, do kterého občas překvapivě hodí slovo velmi jadrné – stejně jako ve svém psaní. Sama prý nikdy příliš nečetla a k tomu, že začala psát, došlo vlastně úplnou náhodou.

Na rozhovor přijela z natáčení audioverze své knihy a přiznává, že se při hlasitém čtení lechtivějších pasáží nejednou zastyděla. V době, kdy nemůže hrát v divadle a stojí i natáčení seriálu, jehož premiéru překazila karanténa, se jí kniha postarala alespoň o nějakou práci.

Co vás vedlo k napsání vaší první knihy?

K psaní bych se nikdy nedostala, kdybych nebyla v tíživé situaci. Když taková chvíle nastane, je člověk nucen vystoupit ze své komfortní zóny a všechno je najednou jinak. U mne došlo

předloni v červnu k tomu, že tatínek zničehonic těžce onemocněl, při operaci žlučníku se zjistilo, že má rakovinu slinivky, která je neléčitelná. Tak jsme zrušili dovolenou, přestala jsem zkoušet v divadle a hrála jsem jen staré věci s tím, že se o něj postarám. Jenže! Taťka nám opomněl říct, že se přihlásil do nějaké experimentální léčby, takže pořád žil! Říkali jsme si, jak je dobrý, že je to bojovník. Měl tu být tři měsíce, a nakonec z toho byl rok a půl. A protože jsem potřebovala něco dělat, začala jsem psát. Vzala jsem si počítač do kavárny a šla „do práce“, což rodina akceptovala, jsou zvyklí, že chodím večer ven – a takhle jsem začala psát. Můj manžel (scenárista Rudolf Merkner) začal knihu číst, když jsem měla napsaných asi dvacet kapitol, a řekl mi: „Piš dál.“ Jinak se mi lidé spíš smáli, že herečka píše knížku. K tomu ještě hezká a mladá.

Jak dlouho jste ji psala a obcházela jste s ní pak vydavatele?

Bylo to úplně jinak. Někde jsem zmínila, že píšu, a na jednom knižním křtu mě oslovili z Euromedii (*vydavatelství*), kdy prý bude kniha hotová. Dala jsem jim tedy přečíst úryvek, líbil se jim a rozhodli se mi knihu vydat. A ještě mi řekli, že ji chtějí mít odevzdanou už v květnu. Tohle bylo v únoru – a já měla tak šedesát procent. Byla jsem tím zaskočená, a do toho přišla první koronavirová krize čili stres s dětmi, byla

JANA BERNÁŠKOVÁ (39)

Narodila se 21. února 1981 v Krnově. Vystudovala Janáčkovu konzervatoř v Ostravě a získala tam první angažmá v Národním divadle moravskoslezském. Hrála například *Julii* v *Romeovi a Julii* nebo *Irinu* ve *Třech sestřích*. Později se přesunula do Prahy, kde hrála v *Divadle na Vinohradech* ve hře *Král se baví*. V současné době je bez angažmá, dlouhodobě účinkuje v *Divadle Palace* či v *Divadle v Rytířské*. V televizi se objevila v seriálech *Ulice* a *Vyprávěj*, stejně jako v sérii pro děti *Mazalové*. Zahrála si také v ruském filmu *Bystroletov*. V současnosti čeká na premiéru seriálu *Co jste, hasiči*, ve kterém má jednu z hlavních rolí. V říjnu jí vyšla první kniha *Jak přežít svého muže*, kterou také namluvila jako audioknihu. Má dceru *Justýnu*, jejímž otcem je divadelní režisér *David Drábek*, a syna *Theodora* se současným manželem, scenáristou *Rudolfem Merknerem*.

Jednou z nejznámějších rolí Jany Bernáškové je Iveta, potvora, již nikdo nerozumí.

jsem zavřená doma... Nakonec se to zvládlo a kniha vyšla v říjnu. Myslím, že čistého času to byl asi rok psaní. Ale nebýt termínu odevzdání, trvalo by to déle, i když tím nemyslím, že bych knihu nějak odflákla.

Jak moc je kniha autobiografická? Hlavní hrdinka, herečka Lucie, má stejně jako vy dceru s divadelním režisérem, s nímž se rozešla, a jejím dalším partnerem se stane scenárista televizních seriálů.

Použila jsem nějaké věci ze svého života, ale pravda je tam jen zčásti, a kde to je, vím jen já. A hlavně když jsem knihu začala psát, vůbec jsem nepředpokládala, že někdy vyjde, takže jsem to neřešila. Manžel mi řekl: „Piš, co tě baví, co znáš.“ A já znám herecký život, proto o něm píšu. Ty profese, které jsem nechala partnerům hlavní hrdinky, mě bavily, protože jsem s nimi opravdu žila, dokonale jsem jim rozuměla. Ale okolnosti toho prožívání se mnohdy vůbec nestaly. Říkám s nadsázkou: „Nic v té knížce se nestalo, ale všechno se odžilo.“ Takže vnitřní náplň je pravdivá. Je možné, že moje druhá či třetí knížka bude zasazena do úplně jiného prostředí. To jsem si tentokrát ještě netroufla.

Jak moc jste vycházela ze skutečnosti, jak moc jsou postavy reálné?

Každá postava je asi ze tří skutečných lidí. Když píšete takový román, skládáte autentic-

ké momenty do sebe, aby fungovaly. A některé detaily ze života jsem nechala, protože byly zábavné. Třeba je pravda, že jsme se nejdříve s mým budoucím manželem štoukali na Facebooku. Teď už tam tahle funkce není – ale spousta lidí si díky tomu třeba vzpomene: „Vždyt já jsem vlastně taky takhle štoukala!“ To vytváří atmosféru, která vás vtáhne. Autentické detaily tvoří celek, a díky tomu máte pocit, že je to celé pravda. Ta hra mě baví. Tehdy jsme skutečně s dcerou bydlely v Podolí, které miluji, proto jsem ho tam nechala, stejně jako to, že jsme chodily na Vyšehrad. A sedne třeba i jméno mého mrtvého psa, Emičky, protože jsem ho milovala. A s tím se váže to, že když jste samotná a musíte třikrát denně venčit psa, je to strašně náročné, je to mnohem těžší než někomu udat dítě. Tomu spousta žen porozumí, stejně jako dalším situacím, které prožívá mnoho žen, hereček nehereček.

Vaši osudoví muži tedy neměli při čtení problém?

Všichni v mém okolí to vzali strašně mile – i můj bývalý partner. On mě samozřejmě využil do svých divadelních her mnohokrát, tam jsou mnohé moje hlášky. A můj manžel jako scenárista zrovna tak.

Děj se odehrává na přelomu let 2009 a 2010. Zvolila jste si ho zřejmě proto, že to bylo mezní období ve vašem

životě. Tak jste to udělala stejně také u hrdinky?

Ano, hlavní hrdinku jsem zasadila do těch časů, aby odpovídala mně samotné. V té době mi také táhlo na třicet a zůstala jsem sama s dcerou. Ale také kvůli technologiím, protože ony opravdu ovlivňují způsob, jak věci fungují. Měla jsem tehdy třeba velký problém, že jsem se nemohla dohodnout se svou pronajímatelkou na internetu, bála se ho tam zavést. Neuměla jsem s Facebookem, tak jsem si opravdu nevěšila, že muž, který se mi líbil, má přítelkyni, i když tam s ním měl celé album. Tohle mám společné s hrdinkou knihy, i když jsem se to nedozvěděla tak tragicky v restauraci jako ona ani mě pak nepožádal o ruku poté, co by vezl mou těhotnou kamarádku do porodnice. To už se nestalo. Taky tam třeba zazní věci typu „na internetu se prý dá i nakupovat“. A právě tyhle detaily vám pomůžou vytáhnout si vzpomínky. Chodili jsme do internetových kaváren, jinak se komu-

nikovalo, vztahy se vyvíjely trošičku jinak než v současnosti. Dnes už by to Lucie takhle prožít nemohla. A také pro mě bylo důležité psát o něčem, co už mám vnitřně zpracované, od čeho mám nějaký odstup, mohu si z toho dělat legraci. Když jste uprostřed nějakého problému, nemáte ten odstup, nadhled. Nedokázala bych asi psát o něčem, co se mě teď přímo týká.

Některé čtenáře možná zarazí, jak otevřeně popisujete erotické scény. Inspirovala jste se při tom něčím?

Já jsem vlastně nikdy nečetla žádný erotický román. Psala jsem tak, jak jsem si myslela, že se to píše. Ale v hlavě jsem měla v první řadě to, že je to křehký román o lásce. Až potom jsem se dozvídala od kamarádek, že takhle otevřeně se o tom běžně nepíše. Ale podle mého tam erotika patří, nedá se skrýt. Hrdinka nespí jen tak s někým, ale jen s mužem, který ji okouzlí a něco k němu cítí, a vždy do toho jde napl-

» Když jsem knihu začala psát, vůbec jsem nepředpokládala, že někdy vyjde, takže jsem to neřešila. Manžel mi řekl: „Piš, co tě baví, co znáš.“ A já znám herecký život, proto o něm píšu. «

Smanželem Rudolfem Merknere, scenáristou mimo jiné seriálu Vyprávěj a chystaného Co jste, hasiči.

no. Ale musím říct, že jsem tu knihu pár měsíců neviděla, a teď když ji načítám jako audioknihu, jsem sama naprosto šokovaná, jak jsou ty erotické scény otevřené. *(směje se)* Přišla jsem domů po natáčení a říkám manželovi: „Rudo, jak jsi mě mohl nechat vydat takovouhle knihu?“ Na druhou stranu mi zase píše spousta žen, že jim to restartovalo manželství, že dostaly znovu chuť na svého manžela. Ale jak čtu nahlas, opravdu se stydím a děsím se toho, že mě někdo bude poslouchat. Potichu o samotě je to super, ale nahlas je to hardcore – takže určitě nepouštět dětem v autě.

V knize také dobře ukazujete, že si herečka, zvláště když je sama s dítětem, nemůže tolik vybírat. V divadle sice hraje Julii, ale musí chodit na konkurzy na hloupé reklamy, aby se užívala.

Tak to je. Jste třeba fantastický herec, a najednou mícháte v reklamě guláš nebo skáčete v plavkách. Je to strašně ponižující, ale ty prachy prostě potřebujete. A přestože jsem teď na titulních stranách, pořád chodím dělat ty opičky s luxem a pracím práškem – většinou jsou to reklamy pro cizinu. Ale nejsme v Americe, aby nás divadlo uživilo. Stejně tak chodím na běžné herecké konkurzy. Je to taky tím, že herců jsou tisíce, takže chápu, že výběry se dělat musí, ale člověk si na ně nikdy nezvykne. Každý konkurz je stresující, nepříjemný, snažíte se

moc, a nakonec řeknou: „Děkujeme, nechceme.“ Jasně že už ta odmítnutí znáte, ale stejně to není nic moc.

Předpokládám, že teď je to mnohem snazší, když máte doma scenáristu.

A víte, že není? On si tím spíš každý myslí, že už jste za vodou, že práci nepotřebujete... A když píše roli pro mě, taky se o tom diskutuje, protože jsme manželé – a přece není fér, abych od něj dostávala role. Ale jsou za tím ještě produkce, není jen na scenáristovi, koho by chtěl. I jiné manželky a přítelkyně scenáristů to tak mají. Obsazování herců je neuvěřitelná alchymie, je tam tolik vlivů, skoro bych řekla, že herecký výkon je na jednom z posledních míst. Ale je pravda, že máte třeba dvacet skvělých herců, a můžete jich obsadit jen pět.

Jste připravená na to, že se s vámi čtenářky na besedách či přes internet budou chtít radit, svěřovat se vám, říkat vám „tohle znám taky“?

Já pořád někomu radím, takže s tímhle asi problém mít nebudu. Myslím, že sdílení je strašně důležité. Ale musím říct, že jsem zaskočená tou odezvou. Netušila jsem, že kniha bude vyvolávat takové emoce, že se dostanu do knihománie, že mi budou lidé psát, svěřovat se mi...

Ale úspěch už znáte, v televizi jste měla řadu rolí, ta první byla kdysi v Ulici.

Pamatujete si dobu, kdy jste začínala, jak jste se na tuhle příležitost dívala?

Když se Ulice objevila, cítili jsme se úžasně, měli jsme pocit, že je to úplná bomba. Že točíme seriál amerického typu – do té doby u nás nebylo nic takového, co by běželo léta každý den. Jako bychom žili americký sen. A zatímco hlavní role měly známé herečky jako Tereza Brodská, další výrazné role jsme dostaly my jako neznámé herečky – já s Míšou Maurerovou a Míšou Badinkovou. Přišli jsme na plac a představte si, že tam byla postavená celá ulice. Točilo se opravdu hodně, já třeba i patnáct dní v měsíci, a hrozně rychle: dostali jsme hned hromadu scénářů – měla jsem pocit, že točíme Beverly Hills! A ze začátku v těch šest večer bývaly také prázdné ulice, všichni se koukali na Ulici.

Ještě slavnější je dnes vaše Iveta ze seriálu Vyprávěj, že?

Jsem za tu roli hrozně ráda – mimo jiné proto, že už jsem se bála, že si mě všichni zapamatují jako kadeřnici Bety z Ulice. Moje Iveta nebyla žádná dobračka, ale prošla zajímavým vývojem.

Měla to být od začátku výrazná postava? Ona totiž začínala jako „současná kolegyně bývalé kolegyně babičky Jany“ a postupně se propracovala mezi hlavní postavy. Jak k tomu došlo?

Tady zafungovala náhoda, jak už to tak bývá. Hlavní postavy Vyprávěj byly konstantní, pořád tu byla rodina Dvořákových, nabíraly se jen epizodní postavy. Kamila, původně kolegyně babičky Jany, nabyla na významu, protože se stala milenkou hlavního hrdiny. Já byla jen její spolupracovnice. Jenže stalo se, že představitelka Kamily Zuzka Kajnarová otěhotněla. A najednou se to muselo vyřešit – ona odešla ze

» Točilo se opravdu hodně, já třeba i patnáct dní v měsíci, a hrozně rychle: dostali jsme hned hromadu scénářů – měla jsem pocit, že točíme Beverly Hills! «

Prvotina Jany Bernáškové vyšla letos v říjnu a je částečně autobiografická.

seriálu a já jsem dostala příležitost ten prostor nějak zaplnit. Navázala jsem se na jiné postavy, měla jsem staršího partnera Jiřího Štěpničku, který už byl v ději dlouho, začala se chovat lépe a pak se o muže dobře postarala, když umíral.

Váš manžel Rudolf Merkner je scenáristou Vyprávěj, právě díky natáčení jste se seznámili. Víte od něj o nějakých podobných situacích, kdy se v seriálu kvůli hercům něco zásadně měnilo?

Například pan Labuda coby otec Evy zemřel nečekaně – to nebylo vůbec plánované, jeho postava měla v ději pokračovat, ale on se rozhodl, že už hrát nebude. Dojždění pro něj prý bylo už moc náročné, a tak mému muži nezbylo než ho nechat zemřít. Takže jestli vám smrt té postavy přišla rychlá a nečekaná, máte pravdu. Pan Brzobohatý byl zase takový profík, že natočil své umírání v roli, i když mu bylo špatně, a dva dny nato skutečně zemřel. Jinak můj manžel byl hlavní scenárista, držel si hlavní linii, a kromě něj tam byli asi tři čtyři podsce-náristé – někteří tam byli déle, někteří jen na chvíli, vytvářeli vedlejší linky, někteří i celé díly. A víte, že ve Vyprávěj je vlastně celá manželova rodina? Eva je jeho teta, také byla ze tří sester, ze Slovenska. Jana je jeho maminka a Josef má něco z dědy i z tatínka.

Teď máte podle scénáře vašeho muže natočený seriál Co jste, hasiči, jehož premiéra se zatím odkládá. Jak to s ním bude do budoucna? A o čem pojednává?

Seriál jsme natáčeli celé loňské léto, točili jsme v prostředí naší chalupy, na krásném místě nedaleko Velkých Popovic. Zatím je v trezoru a doufám, že brzy, snad na jaře, vyplave. Je to seriál z vesnického prostředí, o dobrovolných hasičích – takový jsme tu ještě neměli. Manžel píše vždycky seriály tak, že máte komediální, smutnou i vážnou linku – a tenhle není výjimkou. Jen tentokrát tam k tomu navíc hoří. Letos na jaře měla být premiéra, v létě jsme měli točit druhou sérii. Scénář je připravený, tak to snad přece jen vyjde. Hlavní roli má Petr Rychlý, který se objeví v úplně jiné poloze než v Ordina-ci, hraje hlavního hasiče. Jeho manželku hraje Nela Boudová a já jeho nenaplněnou lásku. Hezky je tam ukázaná struktura vesnice, různé typy, to, že někteří táhnou za jeden provaz, jiní ne, někteří jsou dobří, někteří hnusní. Na chvíličku se tam mihne i naše dcera.

Dceři Justýnce je čtrnáct. Jak vnímáte to, že roste, že už to není ta malá holčička v růžových šatičkách, podobná té, jakou jste vykreslila ve své knize? Není vám to líto?

Mně každý věk připadá lepší, každý je skvělý, takže teď se mi zdá, že těch čtrnáct je opravdu nejlepších. Je pravda, že Justýnka byla hrozně náročné dítě, divoké, hyperaktivní. Úplný začátek byl hezký, byla roztomilé miminko – asi tak půl roku, pak přišlo vztekání, ječení, brečení... Takže to dětství bylo náročné, navíc když jsem s ní žila sama. Teď se zklidnila, a tak bych řekla, že máme nejlepší období. Za dva roky vám třeba řeknu, že zase právě máme nejlepší období. To růžové parádění mě mrzí, nejradši bych ho vrátila, to je pravda, ale já jsem ráda, že děti rostou, jsou větší a větší. Třetí dítě bych už určitě nechtěla.

Proč ne? Dnes nejsou čtyřicetileté maminky nijak výjimečné, ani prvorodičky...

Právě! Je rozdíl mezi tím, mít ve čtyřiceti první dítě, které si nuňáte, a tím, když máte ve čtyřiceti třetí. Já už se na to necítím. Protože ty dvě děti předtím nemizí, ony s vámi zůstávají a mají své potřeby. Ještě před dvěma lety jsme o tom s manželem uvažovali, on má jen jedno vlastní dítě, ale oba jsme zhodnotili, že už ne. Já nechci mít jednou v padesáti dítě ve čtvrté třídě a k tomu středoškoláka a vysokoškolačku. Chci si oddychnout. Dceru jsem měla na dnešní dobu hrozně brzo, v pětadvaceti, a sedm let po ní syna, takže mám vlastně pořád kolem sebe malé děti. A těším se, že za pět let z toho budu venku a užiju si, co jsem nestihla: cestování, studium, všechno možné. Chci mít na něco soustředěný klid a prostor. Všechno dělám s vařečkou u ruky, s dětmi za zády a s mobilem u ucha. Těším se, až budou obě děti chodit samy do školy a já budu mít trochu klidu.

Jak velký je rozdíl ve výchově dcery a syna Theodora, kterému je dnes sedm let?

Moje děti jsou narozené sedm let po sobě, ne tedy přesně na den, ale obě druhý čtvrtek v srpnu. Čekala jsem, jestli budu mít další zrychlené dítě, ale vůbec ne, narodilo se naopak úplně pomalé dítě. Oni jsou jako jin a jang. Justýnku dráždí, jak je Theodor pomalý, jemu zase vadí, že po něm ona chce, aby byl rychlý. Justýnka je navíc sportovec, Theodor vůbec. Každý jsou prostě jiný druh osobnosti.

Jakou roli v tom hraje věkový rozdíl mezi nimi?

Těch sedm let je rozdíl, je potíž najít nějaký prostor, kde by se ti dva potkali. Jsou to dva jedináčci, kteří na sebe trochu narážejí. Možná se potkají až v dospělosti – já mám o pět let staršího brácha a taky jsme se potkali.

